

Standardi objavljivanja i izvještavanja o sudskoj praksi, s akcentom na zemlje regiona

Pripremile: Vera Bjelogrić i Šeila Imamović-Brković, Centar za sudsku dokumentaciju

Savjetodavno vijeće evropskih sudija (CCJE) u mišljenju broj 20 koje je posvećeno ulozi sudova u jedinstvenoj primjeni prava^[18] navodi i određene standarde objavljivanja i izvještavanja o sudskoj praksi. U mišljenju se, prije svega, navodi da je odgovarajući sistem izvještavanja o sudskoj praksi neophodan za osiguravanje jedinstvene primjene prava. Morale bi se objavljivati barem presude vrhovnih i žalbenih sudova i to ne kako bi se s njima upoznale samo stranke u pojedinom predmetu, već i sudovi, advokati, tužioc, akademski krugovi i najšira javnost, a kako bi im se omogućilo da se na te presude pozivaju u budućim predmetima.^[19] Za objavljivanje odluka mogu se koristiti službeni, poluslužbeni i drugi pregledi sudske prakse u štampanom ili elektronskom obliku. Sudije bi trebali imati pristup i biti osposobljeni za besplatno korištenje barem jedne elektronske baze podataka o sudskoj praksi Vrhovnog suda i žalbenih sudova.

U mišljenju se dalje navodi da CCJE uviđa kako različite pravne tradicije utiču na različite načine pisanja sudskih odluka, kao i na različita viđenja o tome koje odluke treba objavljivati i u kojem obliku. Međutim, CCJE naglašava kako treba povesti računa i o činjeničnim okolnostima i kontekstu predmeta, a kako se eventualno korištenje objavljene odluke u budućim predmetima ne bi neopravdano proširilo i na one predmete koji ne počivaju na dovoljno sličnim okolnostima. S tim u vezi, pozdravlja se praksa objavljivanja sažetaka odluka, uključujući i njihov činjenični osnov.

Na kraju se ističe da, kada vrhovni ili žalbeni sudovi donose veliki broj odluka, njihovo puko objavljivanje neće biti dovoljno za primjereno praćenje sudske prakse. Stoga CCJE smatra da bi u takvim okolnostima bio koristan sistem gdje bi se u određenom obliku objavljivao izbor odluka kojima se postavljaju standardi kojih bi se valjalo držati u budućim predmetima (npr. kao „zbirka najvažnijih odluka“), a sve kako bi se što bolje osiguralo da se o njima vodi računa.

U nastavku se nalaze informacije kako se objavljuju odluke najviših sudova u Hrvatskoj, Srbiji, Sloveniji, Crnoj Gori i Makedoniji.^[20]

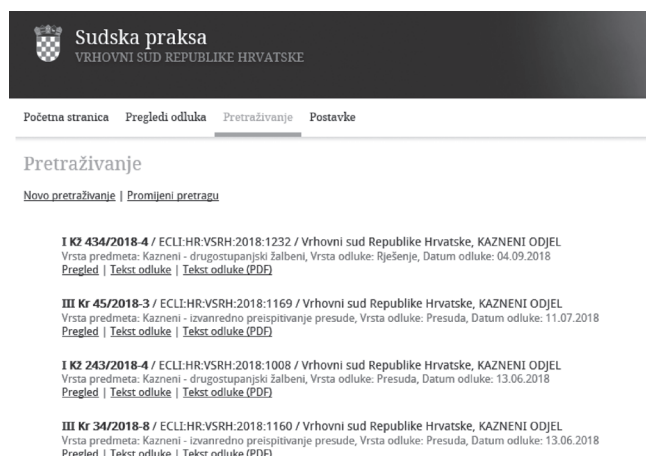
Hrvatska Na internet stranici Vrhovnog suda Republike Hrvatske dostupan je informacijski sistem za sudsku praksu (<https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/home>) koji sadrži sve odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Odluke donesene u vezi zahtjeva za suđenje u razumnom roku se zbog velikog broja istovjetnih odluka ne objavljuju od 1. jula 2012. godine, izuzev onih u kojima je zauzeto značajno pravno stajalište. Uz posebno važne i zanimljive odluke objavljuju se pravna stajališta (tzv. sentence). U istom sistemu se objavljuju i najznačajnije odluke opštinskih, okružnih i privrednih

[18] Mišljenje je doneseno 10. novembra 2017. godine i može se preuzeti na stranici Centra za sudsku dokumentaciju VSTV-a <http://www.pravosu-dje.ba/vstv/faces/vijesti.jsp?id=72864>.

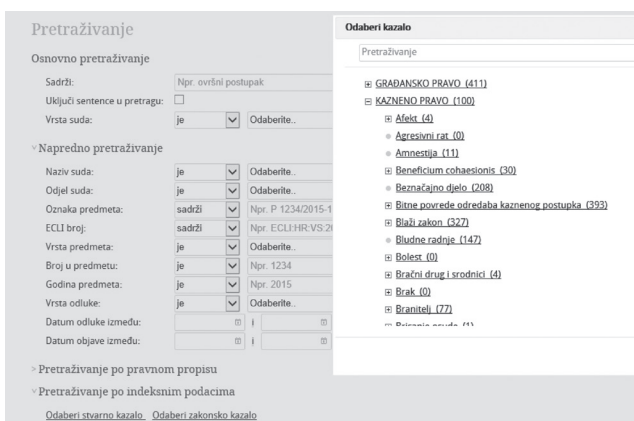
[19] Vidi Mišljenje br. 14 (2011.) o pravosuđu i informacijskim tehnologijama (IT). U ovom mišljenju se, između ostalog, navodi: CCJE smatra da bi pravosuđe trebalo da objavljuje na internetu sudsku praksu, ili bar značajne odluke, i) besplatno, ii) u lako pristupačnom obliku, te iii) uzimajući u obzir zaštitu ličnih podataka. CCJE pozdravlja inicijative za uvođenje međunarodnih identifikatora sudske prakse (kao što je identifikator sudske prakse Evropske unije ECLI koji će poboljšati pristup stranoj sudskoj praksi).

[20] Za pripremu materijala korištene su primarno informacije s internet stranica sudova, internet stranice evropskog portala e-pravosuđe (*European e-Justice Portal*), te odgovori država Vijeća Evrope na upitnik za pripremu Mišljenja CCJE br. 20.

sudova, te odluke Visokog trgovinskog suda i Visokog prekršajnog suda.^[21]

Slika 1 Prikaz stranice o sudskoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Slika 2 Opcija za pretraživanje sudske prakse

Za odluke koje su donesene nakon 1. januara 2004. godine dostupni su i sljedeći podaci: ime suda koji je donio odluku, naziv odjeljenja, vrsta predmeta, datum odluke i datum objavljivanja, indeksni podaci (stvarno i zakonsko kazalo), te drugi podaci po kojima je moguće vršiti pretragu.

Slovenija Na internet stranici *www.sodnapraksa.si* dostupne su sve odluke Vrhovnog suda Slovenije, te odluke drugostepenih sudova, Višeg radnog i socijalnog suda i Upravnog suda, kao i principijelni pravni stavovi plenarne sjednice Vrhovnog suda.^[22]

Slika 3 Pretraživanje sudske prakse u Sloveniji

Sve presude se rediguju prije objavljivanja. Osim redigovanog teksta odluke, pružaju se detaljne informacije o pravnom osnovu, kao i rezime presude (do 100 riječi). Također se daje veći broj ključnih riječi kako bi se korisnicima pomoglo da identifikuju područje prava i pravno pitanje na koje se odnosi presuda. Izbor najvažnijih odluka Vrhovnog suda dostupan je i na engleskom jeziku na posebnom dijelu navedene internet stranice.

[21] Na dan 12.11.2018. godine dostupno je 200.214 odluka, od čega 186.972 odluke Vrhovnog suda.

[22] Na dan 12.11.2018. godine dostupno je 55.301 odluka Vrhovnog suda i 109.617 ostalih sudova.

Dokument	Sodišče	Oddelek	Datum	Institut	Jedro	
☐ VSRS Sklep II Ips 35/2017	Vrhovno sodišče	Civilni oddelek	28.09.2017		zahteva za varstvo zakonitosti - dovoljenost zahteve za varstvo zakonitosti - brezplačna pravna pomoč - odločitev o pravnih stroških - zavrnjenje zahteve za varstvo zakonitosti - kriterij, da vsaka stranka krije svoje stroške - odstop od sodne prakse	V sodni praksi in pravni doktrini je nesporno, da "[o]dločitev, naj vsaka stranka krije svoje pravne stroške, [...] ni vedno posledica matematičnega izračuna o polovičnem uspehu vsake pravne stranke." Po prvem odstavku 46. člena ZBPP so stroški, ki jih je za upravičena do brezplačne pravne pomoči iz naslova oprostitve plačila stroškov sodnega postopka iz proračuna založila Republika Slovenija, stroški sodnega postopka. In o teh stroških se odloča tako, kot narekujejo določbe Dvanajstega poglavja ZPP.
☐ VSRS Sodba II Ips 121/2016	Vrhovno sodišče	Civilni oddelek	08.03.2018		prvi narek za glavno obravnavo - preložitven narek - upravičeni razlogi za preložitven narek - zloraba procesnih pravic - trditevna podlaga - dokazovanje z izvedencem - substanciranje dokaznega predloga - informativni dokaz - zavrnitev dokaznega predloga - možnost obravnavanja pred sodiščem	Pravilno je stališče sodišč nižje stopnje, da toženec ni izkazal upravičenih razlogov za preložitven prvega narka za glavno obravnavo. V konkretnem primeru je bistveno, da se je toženec poškodoval že 21. 3. 2015, narek pa je bil izveden šele 14. 5. 2015. Ni mogoče reči, da toženec zaradi poškodbe ni imel dovolj časa, da si zagotovi prisotnost na narku prek pooblaščenca. Čeprav je vabilo na narek prejel 23. 3. 2015, je opravičilo za izostanek sodišču posredoval šele dva dni pred narokom. Takšno ravnanje predstavlja zlorabo procesne pravice do opravičila. Ob ustrezni skrbnosti bi toženec že moral poskrbeti, da bi bil na narku z dne 14. 5. 2015 zastopan po pooblaščenca. Z zavrnitvijo dokaznega predloga za postavitev izvedenca finančne stroke tožencu ni bila odvzeta možnost obravnavanja pred sodiščem. Ni res, da se toženec o vsebini tožničnega izračuna vtoževane terjatve ni mogel vsebinsko izjaviti. V skladu z določilom iz 243. člena ZPP izvede...

Slika 4 Prikaz rezultata pretrage

Presude koje se odnose na naknadu nematerijalne štete dostupne su također putem specijalnog pretraživača, što korisniku pomaže u traženju slične sudske prakse prema vrsti štete, datumu štetnog događaja, itd.

Evidenčna številka:

Področje:

Institut:

Datum škodnega dogodka od: Do:

Datum I. stop. sodbe od: Do:

Poškodovana skupina:

duševne motnje

poškodbe sluha*

poškodbe zob in celjusi*

poškodbe hrbtenice in reber*

poškodbe okolja in stegenice*

poškodbe kolena in goleni*

poškodbe skočnega sklepa in stopala*

sistemске bolezni

smrt bližnjega (*) in njihove posledice

Klasifikacija po Fischerju: zelo lahki primeri lahki primeri srednje hudi primeri hudi primeri zelo hudi primeri izredno hudi primeri

Odkodnina mnog. pov. dohod:

Oškodovane:

poškodbe glave in možganov*

poškodbe vida*

poškodbe rok in ramenskega obroča*

poškodbe prsne in trebušne votline*

poškodbe zunanjih spoletij*

poškodbe kože*

izguba okončin in drugih organov*

poseg v druge pravice osebnosti

posebno težka invalidnost bližnjega

Slika 5 Pretraživač baze za naknadu štete

Srbija Na internet stranici Vrhovnog kasacionog suda Srbije (<https://www.vk.sud.rs/sr-lat/sudska-praksa>) dostupne su odluke ovog suda, kao i odluke ranijeg Vrhovnog suda Srbije.^[23] Odluke se objavljuju u anonimiziranom obliku u punom tekstu, uz osnovne informacije o broju predmeta i ključnim riječima. Odluke se mogu pretraživati po različitim parametrima, uključujući oblast prava, incijalni akt stranke, broj sudskog predmeta/godina, datum donošenja odluke, ključne riječi, dio teksta, itd. Kasacioni sud također izdaje biltene sudske prakse čija se elektronska izdanja objavljuju na internet stranici suda. Na stranici su također dostupna pravna shvatanja, stavovi i zaključci sa sjednica odjeljenja ovog suda. Na stranicama apelacionih sudova objavljuju se odluke koje su ocijenjene kao značajne za sudsku praksu. Odluke su razvrstane prema nomenklaturi odjeljenja sudske prakse i nisu pretražive.

[23] Ukupno je dostupno 7.297 odluka Kasacionog suda, te 2.023 odluke ranijeg Vrhovnog suda.

PRETRAGA BAZE SUDSKE PRAKSE

Pronađite odluku suda:

Koja pripada pravnoj materiji:

Po inicijalnom aktu stranke:

Broj sudskog predmeta/godina:

Datum donošenja odluke: od do

Koja sadrži ključne reči:

Koja sadrži deo teksta:

Sortiranje rezultata:

Broj rezultata po strani:

Instrukcije:

Rezultati pretrage

1 rezultata prikazano na strani (od ukupno 1 rezultata)

► R1 657/2016 sukob stvarne nadležnosti; zabrana ponovnog ukidanja prvostepene pšresude
 Građanska materija / Uprisići: R1 / Br. predmeta: 657/2016 / Datum: 25.01.2017.

stupio na snagu 23.02.2005. godine) propisana je **zabrana ponovnog ukidanja** prvostepene odluke u slučaju ... stupio na snagu 23.02.2005. godine) propisana je **zabrana ponovnog ukidanja** prvostepene odluke u slučaju ... 657/2016 sukob stvarne nadležnosti; **zabrana ponovnog ukidanja** prvostepene pšresude R1 657/2016 sukob ...

Slika 6 Prikaz ekrana za pretragu, te rezultata pretrage Vrhovnog kasacionog suda Srbije

Crna Gora Od novembra 2011. godine redovni sudovi Crne Gore objavljuju odluke na internet portalu *www.sudovi.me*. Na portalu sudova se, po pravilu, objavljuju samo pravosnažne odluke, relativno ažurno^[24].

Odluke:

[Poslednje odluke](#) | [Pregled odluka](#) | [Detaljna pretraga](#)

Uvp 2066/2018 - VRHOVNI SUD CG | Upravno odjeljenje
 Vrsta predmeta: VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE U UPRAVNOM POSTUPKU
 Vrsta odluke: Presuda, Datum odluke: 08.11.2018
[pogledajte odluku](#)

Uvp 2059/2018 - VRHOVNI SUD CG | Upravno odjeljenje
 Vrsta predmeta: VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE U UPRAVNOM POSTUPKU
 Vrsta odluke: Presuda, Datum odluke: 08.11.2018
[pogledajte odluku](#)

Uvp 2058/2018 - VRHOVNI SUD CG | Upravno odjeljenje
 Vrsta predmeta: VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE U UPRAVNOM POSTUPKU
 Vrsta odluke: Presuda, Datum odluke: 08.11.2018
[pogledajte odluku](#)

Uvp 2013/2018 - VRHOVNI SUD CG | Upravno odjeljenje
 Vrsta predmeta: VANREDNO PREISPITIVANJE SUDSKE ODLUKE U UPRAVNOM POSTUPKU
 Vrsta odluke: Presuda, Datum odluke: 08.11.2018
[pogledajte odluku](#)

Slika 7 Prikaz recentne sudske prakse

Odluke:

[Poslednje odluke](#) | [Pregled odluka](#) | [Detaljna pretraga](#)

Sud:

Odjeljenje:

Vrsta predmeta:

Broj predmeta:

Godina:

Od:

Do:

Vrsta odluke:

Sadržaj odluke:

Ukupno je pronađen(o) 2 rezultat(a).

Kž-II 33/2018 - VRHOVNI SUD CG | Krivično odjeljenje
 Vrsta predmeta: ŽALBA NA ODLUKU VDT U K-PREDMETIMA
 Vrsta odluke: Rješenje, Datum odluke: 18.09.2018
[pogledajte odluku](#)

Kž-II 38/2015 - VRHOVNI SUD CG | Krivično odjeljenje
 Vrsta predmeta: ŽALBA NA ODLUKU VDT U K-PREDMETIMA
 Vrsta odluke: Rješenje, Datum odluke: 19.01.2016
[pogledajte odluku](#)

Slika 8 Ekran za pretraživanje s prikazom rezultata pretrage

Sistem omogućava pregled posljednjih pravosnažnih odluka. Pretraga je moguća po nazivu suda, nazivu odjeljenja, vrsti predmeta, broju predmeta, godini donošenja odluke, vrsti odluke, te sadržaju odluke. Ključne riječi nisu unaprijed zadate, već ih je potrebno samostalno definisati u odgovarajućem polju (sadržaj odluke); npr. „izdržavanje djeteta“, „pritvor“, „neuračunljivost“, „reorganizacija“, „ne bis in idem“, i dr.

[24] Na dan 12.11.2018. godine dostupno je 282.294 odluka, od čega 25.425 odluke Vrhovnog suda.

Makedonija Ministarstvo pravde obezbjeđuje instaliranje, održavanje i rad IT sistema na jedinstvenoj metodološkoj i tehnološkoj osnovi, a odluke su dostupne na portalu www.vsrn.mk u pravilu dva dana po pravosnažnosti. Objavljaju se čak i najjednostavnije odluke i rješenja, zbog čega dolazi do preopterećenja sistema, te se vrše ulaganja u efikasniji sistem elektronskog pohranjivanja i pretraživanja sudske prakse. Pored pretrage po nazivu suda, broju predmeta i datumu donošenja odluke, moguće je vršiti pretragu po imenu sudije, pravnoj oblasti, vrsti predmeta, ponuđenoj ključnoj riječi, slobodnom tekstu, itd.

Slika 9 Prikaz ekrana za pretragu sudske prakse u Makedoniji

Države u pravilu objavljuju odluke u integralnoj formi, koja se od originalne razlikuje u dijelu kojim se štiti privatnost stranaka u postupku, u skladu s pravilnicima i pratećim uputstvima kojima se obezbjeđuje anonimnost sudskih odluka. Izuzetak predstavlja Slovenija, gdje se odluke objavljuju u redigovanoj formi.

- 1 - I Kž 434/2018-4
REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 434/2018-4

REPUBLIKA HRVATSKA
RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Miroslava Šovanja kao predsjednika vijeća te dr. sc. Zdenka Konjića i Perice Rosandića kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Martine Slunjski kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog M. S., zbog kaznenog djela iz članka 110. i drugih Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15. i 61/15. – dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbi državnog odvjetnika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Vukovaru od 8. svibnja 2018. broj K-3/2018-168, u sjednici održanoj 4. rujna 2018.,

riješio je:

Prilvaća se žalba državnog odvjetnika, ukida se pobijana presuda i predmet upućuje prvostupanijskom sudu na ponovno suđenje i odluku.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijskog suda u Vukovaru, optuženi M. S. je na temelju članka 453. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12.,

Slika 10 Prikaz odluke u Hrvatskoj

Slika 11 Prikaz odluke u Sloveniji

R1 657/2016 SUKOB STVARNE NADLEŽNOSTI; ZABRANA PONOVOG UKIDANJA PRVOSTEPENE PŠRESUDE

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
R1 657/2016
25.01.2017. godina
Beograd

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac i Jelene Borovac, članova veća, u sporu tužioca – protivtuženog AA iz ..., čiji je punomoćnik Miodrag Vojinović, advokat iz ..., protiv tuženog-provitužioca Instituta za ratarstvo i povrtarstvo ..., čiji je punomoćnik Biljana Pantić Pilja, advokat iz ..., radi poništaja ugovora, vrednost predmeta spora 500.000,00 dinara, rešavajući sukob nadležnosti između Privrednog apelacionog suda u Beogradu i Privrednog suda u Novom Sadu, u sednici veća održanoj dana 25.01.2017. godine, doneo je

REŠENJE

Za postupanje u ovoj parnici stvarno i mesno je NADLEŽAN Privredni apelacioni sud u Beogradu.

Образложење

Tužba u ovoj parnici podneta je Opštinskom sudu u Novom Sadu dana 29.09.2004. godine, radi utvrđenja ništavosti sporazuma i predaje u posed nekretnina.

Opštinski sud u Novom Sadu je o tužbenom zahtevu odlučio presudom P br.7043/04 od 20.10.2005. godine, koja je ukinuta rešenjem Okružnog suda u Novom Sadu Gž br.6264/06 od 13.12.2006. godine.

Osnovni sud u Novom Sadu se rešenjem P br.322/2010 od 04.06.2010. godine oglasio stvarno nenadležnim za postupanje u

Slika 12 Prikaz odluke u Srbiji

Рев1.бр.192/2018

ВО ИМЕТО НА ГРАЃАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ВРХОВНИОТ СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, во совет составен од судиите: Киро Здравев - претседател на советот, Мирјана Радевска Стефкова, Беса Адеми, Исамедин Лимани и Стојанче Рибарев - членови на советот, во правната работа на тужителот Друштво за промет, услуги и градежништво КОНАРТИС ДООЕЛ увоз - извоз С. во стечај, против тужениот Република Македонија Министерство за финансии - Управа за јавни приходи - Регионална дирекција, за потврдување на оспорено различно побарување, вредност на спорот 9.755.577,00 денари, одлучувајќи по ревизијата на тужителот изјавена преку полномошник Сашко Станинов, адвокат од Адвокатско друштво Станинов и Колевски од С., против пресудата на Апелациониот суд Скопје ТСЖ-1238/18 од 31.05.2018 година, на седницата на советот одржана на ден 27.09.2018 година, донесе:

ПРЕСУДА

Ревизијата на тужителот СЕ ОДБИВА КАКО НЕОСНОВАНА.

СЕ ЗАДОЛЖУВА тужителот да му ги надомести на тужениот

Slika 14 Prikaz odluke u Makedoniji

U svim navedenim zemljama pristup odlukama je omogućen bez prethodne registracije i besplatno. Pored navedenih baza koje djeluju pod okriljem najviših sudova ili odgovarajućih pravosudnih internet portala, sudsku praksu objavljuju i drugi komercijalni i nekomercijalni pružaoci pravnih informacija koji nude međusobno povezane pravne sadržaje (zakonodavstvo, sudska praksa, stručni članci, pravne publikacije, vijesti, itd.).

Prikaz odluke suda

Find: ne bis in idem
 Match whole word only
 Highlight all matches
 Previous

Broj predmeta: K2-II 33/2018
 Sud: VRHOVNI SUD CG
 Odjeljenje: Krivično odjeljenje
 Vrsta predmeta: ŽALBA NA ODLUKU
 Vrsta odluke: Rješenje
 Datum vijećanja: 16.09.2018.

Nije prihvatljiv žalbeni navod da se nižestepene presude zasnivaju na dokazima na kojima se shodno čl.17 st.2 Zakonika o krivičnom postupku ne može zasnivati sudska odluka, jer se radi o dokazima-iskazima svjedoka na osnovu kojih je krivični postupak u fazi istrage obustavljen, a na osnovu iskaza istih svjedoka je došlo do ponavljanja postupka, čime je učinjena povreda načela *ne bis in idem*, jer je postupak protiv okrivljenog već jednom pravosnažno obustavljen, te da je okrivljeni uskraćen za primjenu načela istine i pravičnosti iz čl.16 Zakonika o krivičnom postupku, budući da mu nije omogućeno da bude upoznat sa činjenicama važnim za donošenje presude, tj. nije mu omogućeno da ostvari uvid u „nove dokaze“ koji su doveli do ponavljanja postupka.

Naime, do ponavljanja postupka u konkretnom slučaju došlo je na osnovu čl.423 st.1 Zakonika o krivičnom postupku, koja odredba se odnosi na ponavljanje postupka okončanog rješenjem, tj. ako je postupak pravosnažno obustavljen u fazi istrage ili prije početka glavnog pretresa, a ne na osnovu čl.425 Zakonika o krivičnom postupku, kako se

Slika 13 Prikaz odluke u Crnoj Gori